

بررسی علل عدم انگیزه به فعالیت‌های پژوهشی در بین فرهنگیان

(مطالعه موردی استان کهگیلویه و بویر احمد)^۱

سلمان آخش^۲

چکیده

هدف از انجام این پژوهش بررسی علل عدم انگیزه به فعالیت‌های پژوهشی در بین فرهنگیان استان کهگیلویه و بویر احمد است. به لحاظ روش‌شناسی، پژوهش حاضر مبتنی بر رویکرد کیفی، با توجه به هدف از نوع پژوهش‌های کاربردی و به روش پدیدارشناسی انجام شده است. جامعه هدف این پژوهش شامل کلیه فرهنگیان شاغل (زن و مرد) استان کهگیلویه و بویر احمد هستند که در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ مشغول تدریس و فعالیت بودند. برای حجم نمونه تعداد ۵۰ نفر از آن‌ها به روش نمونه‌گیری در دسترس به‌عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. برای جمع‌آوری اطلاعات و داده‌های پژوهش از چک لیست، برگه یادداشت و مصاحبه نیمه ساختاریافته به‌عنوان ابزار

پژوهش استفاده شده است. بدین صورت که ابتدا توصیف شرکت‌کنندگان در مطالعه خوانده می‌شود تا درکی از کل به دست آید، سپس بیانیه‌ها/عبارات مهم استخراج می‌شوند، معانی از بیانیه‌ها، عبارات مهم، استخراج شدند. معانی تدوین شده به صورت مضامین سازماندهی می‌شوند، برای هر یک از آن‌ها توصیف مفصلی نوشته شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که بعد از کدگذاری و مقوله‌بندی ۶ مانع و علت اصلی عدم انجام پژوهش و ۴۳ مانع فرعی به دست آمد که مهم‌ترین موانع شامل موانع فرهنگی-اجتماعی، موانع مالی-اقتصادی، موانع فردی-انسانی، موانع اداری-ساختاری، موانع علمی-فنی و موانع زیرساختی بودند. **کلیدواژه‌ها:** انگیزه، فرهنگیان، فعالیت‌های پژوهشی.

۱- تاریخ وصول: ۱۴۰۲/۰۷/۱۲

تأیید نهایی: ۱۴۰۲/۰۸/۰۶

salmanakhash@cfu.ac.ir

۲. عضو هیئت علمی رشته علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان

investigate the causes of lack of motivation for research activities among cultural workers in Kohgiluyeh and Boyer Ahmad provinces

salmanakhash

Abstract

The purpose of this research is to investigate the causes of lack of motivation for research activities among cultural workers in Kohgiluyeh and Boyer Ahmad provinces. In terms of methodology, the current research is based on a qualitative approach, according to the purpose of applied research and phenomenological method. The target population of this research includes all the working educators (male and female) of Kohgiluyeh and Boyer Ahmad provinces who were teaching and working in the academic year of ۱۴۰۰-۱۴۰۱. For the sample size, ۵۰ of them were selected as the research sample using available sampling method. To collect information and research data, checklist, note sheet and semi-structured interview were used as research tools. In this way, the description of the participants in the study is first read to gain an understanding of the whole, then the important statements/phrases are extracted, the meanings of the statements and important phrases were extracted. The compiled meanings are organized into themes. A detailed description was written for each of them. The findings of the research showed that after coding and categorizing, ۶ obstacles and the main reason for not conducting the research and ۴۳ sub-obstacles were obtained, the most important obstacles include social-cult

ural obstacles, financial-economic obstacles, individual-human obstacles, administrative-structural obstacles, The re were scientific-technical barriers and infrastructural barriers.

Keywords: Motivation, Farhangian, research Activity.

مقدمه

در هر کشوری نظام آموزش و پرورش یکی از نظام‌های مهم اجتماعی است. رسالت این نظام، علاوه بر انتقال میراث فرهنگی و تجارب بشری به نسل جدید، ایجاد تغییرات مطلوب در شناخت‌ها، نگرش‌ها و در نهایت رفتار افراد آن جامعه است (ایزدی یزدان آبادی، ۱۳۹۵). امروزه اکثر کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه برای حفظ یا ایجاد بنیان‌های توسعه یافتگی و ارتقای قدرت رقابت خود با دیگر کشورها، علم و فناوری را به عنوان محور اصلی فعالیت‌های خود مورد توجه قرار می‌دهند. علم و فناوری محصول فعالیت‌های پژوهشی است و در صورتی که فعالیت‌های علمی و پژوهشی با سایر فعالیت‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی ترکیب گردد؛ قطعاً توسعه پایدار حاصل خواهد گردید (ابوطالبی، ۱۳۹۹).

پژوهش به عنوان مجموعه‌ای از فعالیت‌های بدیع، خلاق، نظام یافته و برنامه‌ریزی شده و در جهت گسترش مرزهای شناخت علمی و گنجینه‌های دانش انسان و کاربرد این دانش در عرصه‌های گوناگون برای بهبود بخشیدن به زندگی انسان‌ها نقش کلیدی در مراکز علمی و آموزش و پرورش ایفا می‌کند (کریمی، ۱۳۹۶). از آنجایی که پژوهش از مهم‌ترین نیازهای کشورهای پیشرفته و در حال پیشرفت است، به همین دلیل تمامی کشورها تلاش می‌نمایند که ضمن توسعه امر پژوهش در کشور خود، موانع و مشکلات موجود بر سر راه آن را برداشته و زمینه تعمیق پژوهش در تمامی امور کشور را فراهم نمایند. در این میان نظام آموزش و پرورش برجسته‌ترین سازمان علمی انسان ساز و مترقی است که لزوم توجه به پژوهش و انجام تحقیقات در آن محسوس است، اما متأسفانه در نظام آموزشی به جای توجه و اهتمام

به نوآوری و خلاقیت و ترویج شیوه‌های علمی، بر حافظه و پرورش قوای ذهنی تاکید می‌گردد و همچنان پژوهش جایگاه مشخصی، در میان معلمان ندارد (Chue Hong, ۲۰۱۸).

آموزش و پرورش به خاطر اینکه با انسان سروکار دارد، از مهم‌ترین حوزه‌هایی است که پژوهش در آن ضروری است (Johnson and Lowe, ۲۰۱۴). از این رو، برای ارتقای کیفیت تعلیم و تربیت و اثربخشی آموزشی باید مهارت‌ها و توانمندی‌های لازم در معلمان تقویت شود. لازمه این امر، مجهز کردن معلمان به بینش علمی و اجرای پژوهش است تا تولید اندیشه کنند و از آن در جهت بهبود وضع کلاس درس و مدرسه بهره لازم را ببرند.

وضعیت موجود جوامع در حال رشد نشان می‌دهد که نظام‌های فعلی آموزش و پرورش نتوانسته‌اند به درستی پاسخگوی نیازهای آموزشی و تربیتی را باشند. به نظر می‌رسد اگر قشر فرهنگی به عنوان عناصر اصلی در احیای نظام آموزشی به حساب نیایند، آموزش و پرورش نمی‌تواند با آینده همگام شود (Mizimbayeva et al, ۲۰۱۵).

به‌رغم جایگاه رفیع پژوهش، این حوزه با دشواری‌های ساختاری و عملکردی فراوان مواجه است و ضعف پژوهش و عقب‌ماندگی علمی مهم‌ترین دغدغه و مانع اصلی توسعه جوامع در حال توسعه است. عدم پشتیبانی دولت از نهادهای پژوهشی، ضعف مدیریت و تصمیم‌گیری، فقدان ساختارهای تحقیقاتی پویا و مستقل، عدم هماهنگی در سیاست‌گذاری و اجرا، نبود رویکرد نظام‌گرا در تبیین نیازها و اولویت‌های پژوهشی، روشن نبودن استراتژی توسعه، فقدان مدیریت علمی، فقدان نگرش مثبت درباره نقش تحقیقات در تقویت بنیان‌های اقتصادی و اجتماعی و عدم سرمایه‌گذاری در اشاعه فرهنگ پژوهش از دغدغه‌ها و مشکلات موجود در حوزه پژوهش است (فضل الهی و توانا، ۱۳۹۲).

مسئولان به ناکافی بودن سرمایه‌گذاری پژوهشی از سوی بخش خصوصی، از کمبود پژوهشگران با تجربه و کارآمد، از فقدان ابزار، امکانات و تجهیزات پژوهشی، از فقدان سامانه‌های اطلاع‌رسانی به روز و به موقع و فقدان بسیاری مولفه‌های دیگر که موثر در امر پژوهش است، اشاره دارند (ادیب و همکاران، ۱۳۹۷).

بی‌شک نبود نگرش و باور صحیح در بین مدیران و رهبران نظام آموزشی در خصوص جایگاه و اهمیت پژوهش، عدم احساس نیاز معلمان به این مقوله، فرهنگ نشدن پژوهش در جامعه، کمبود و نامناسب بودن منابع مالی، عدم بهره‌گیری از عوامل انگیزشی جهت ترغیب

معلمان پژوهنده، فقر اطلاعاتی علمی و منابع آموزشی معلمان در زمینه‌ی پژوهش و تحقیقات از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در میزان اقبال عمومی معلمان به موضوع پژوهش است. سهم اندک تولیدات آموزشی و پژوهشی معلمان در محتوای آموزشی و درسی برنامه‌ها، سرانه‌ی بسیار پایین پژوهش‌ها و تألیفات تولیدی معلمان، فقر اطلاعاتی و مهارتی معلمان به ویژه در حوزه‌ی دانش‌های بنیادی و نوین، بهره‌گیری از شیوه‌های سنتی در کلاس‌های درس، علی‌رغم توصیه و تأکیدهای مکرر صاحب‌نظران تعلیم و تربیت توسط معلمان، مقاومت آنها در مقابل تغییر و بروز آوری برنامه‌ها و ده‌ها دلیل دیگر حاکی از این مسأله است که معلمان بنا به دلایلی تمایل چندانی به پژوهش و تحقیق ندارند. از آنجایی که معلمان جامعه منبع اصلی تولید دانش هستند و اصلی‌ترین دارایی‌ها و منابع آموزش و پرورش در هر کشور به شمار می‌آیند می‌بایست به شیوه‌ی مناسب بر دانش آنها مدیریت شود. اگر تحقیق و پژوهش در بین معلمان نهادینه شود می‌تواند تغییر بنیادی در روش‌ها و الگوهای آموزشی ایجاد نماید، محیط آموزشی و ساختار آموزش و پرورش را غنا بخشد و موجب تعالی و تکامل علمی و مهارتی معلم شود (Slade et al, ۲۰۱۸).

باید پذیرفت که عدم علاقه معلمان به تحقیق و پژوهش مساوی با رکود در جامعه در تمامی شاخص‌های توسعه است. لذا باید به دنبال کشف مواردی باشیم که این ضعف عمیق را در جامعه آموزش و پرورش ایجاد کرده است. این هدف والا نیازمند فراهم شدن زمینه‌ها و شرایط متعددی از قبیل مدیریت صحیح در عرصه پژوهشی، پشتیبانی و حمایت از نیروهای متخصص، گرایش نظام آموزشی به سمت پژوهش پروری و غیره است (حسینی، ۱۳۹۹).

به نظر می‌رسد با توجه به اهمیت پژوهشگری معلمان، آموزش و پرورش کشور ما به عنوان یکی از ساختارهای علمی- فرهنگی و آموزشی، با وجود برخورداری از مدیران و معلمانی تحصیل کرده و مستعد، راهبرد روشنی برای پژوهش ندارد و این امر موجب شده است تا نتواند جایگاه پژوهش و پژوهشگر و نقش آنها را در پیشرفت، توسعه و تعالی جامعه مشخص و نهادینه نماید. لذا گاهی به پژوهش به عنوان یک فعالیت روبنایی و سطحی نگریسته می‌شود و جو مناسبی برای تحقیقات وجود ندارد و این مسئله موجب دوری بخش عظیمی از فرهنگیان از پژوهش و کاهش انگیزه‌ی مطالعه و تحقیق آنها را به دنبال دارد. عوامل بی‌انگیزگی و سستی در تحقیق این است که اهمیت کار برای معلم روشن نشده است و کسی که دست به تحقیق می‌زند، پس از مدتی دچار کسالت و سستی می‌شود و دلیل آن این است

که یا علاقه درونی و واقعی به آن موضوع نداشته و صرفاً به خاطر درآمد، شهرت و یا مسایل دیگری دست به آن تحقیق زده و یا اینکه هدف از تحقیق خود و اهمیت آن را از ابتدا به درستی نشناخته است. همچنین عدم توجه محقق به توانایی‌ها، امکانات، و محدودیت‌های خود ممکن است پس از مدتی به یاس و ناامیدی و احساس سرخوردگی در کار بینجامد. بنابراین شناسایی عوامل و موانع انجام پژوهش و برنامه‌ریزی برای رفع آن ضروری به نظر می‌رسد.

پیشینه پژوهش

پژوهش‌های متعددی درباره میزان مشارکت معلمان در فعالیت‌های پژوهشی صورت گرفته و موانع و تنگنای آن سال‌ها دغدغه بسیاری از پژوهشگران و متولیان امر تحقیق و پژوهش بوده که به مرور پیشینه تعدادی از آن‌ها پرداخته شده است.

ابوطالبی (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان بررسی موانع و چالش‌های تحقیق و پژوهش در نظام آموزش و پرورش و نقش پژوهش در بهبود و توسعه نظام آموزشی کشور به این نتیجه رسید که چالش‌هایی که در حوزه پژوهش آموزش و پرورش مطرح است دامنه بسیار وسیعی دارد. از بحث درباره تاسیس پژوهشکده‌های آموزش و پرورش، آموزش و تربیت پژوهشگران آموزشی، توجه به سرمایه‌گذاری در تحقیقات تا بحث پیرامون فرآیند پشتیبانی علمی - پژوهشی از برنامه‌های اجرایی وزارت آموزش و پرورش و کاربرست یافته‌های پژوهشی را شامل می‌شود.

حسینی (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان ارائه چارچوب توسعه فرهنگ پژوهش در مراکز دانشگاه فرهنگیان چهار عامل مدیریتی، ساختاری - سازمانی، برنامه درسی و عوامل فردی را زمینه‌ساز رشد پژوهش مطرح کرده است.

احمدی و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان عوامل موثر عدم تمایل دبیران به تحقیق و پژوهش در آموزش و پرورش به این نتیجه رسید که بین وضع اقتصادی و معیشتی دبیران، عدم حمایت مسئولان از نتایج تحقیقات، عدم تشویق دبیران پژوهنده، میزان رضایت شغلی دبیران، عدم دسترسی به اطلاعات و منابع آموزشی با تحقیق‌گریزی آنان رابطه معنا وجود دارد.

قاسمی زاد (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان بررسی مشکلات مشارکت معلمان در فعالیت‌های پژوهشی و ارائه راه‌حل مناسب تأسیس و تقویت کتابخانه‌ها و آزمایشگاه‌ها و دسترسی به منابع اطلاعاتی را جهت مشارکت در فعالیت‌های پژوهش را پیشنهاد دادند.

زمانی منش و موسوی اعظم (۱۳۹۷) در پژوهشی به بررسی دیدگاه دبیران درباره موانع کاربرست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش پرداخته‌اند. نتایج نشان داد که موانع مدیریتی - ساختاری،

اقتصادی - مالی، فرهنگی - اجتماعی، ارتباطی - اطلاع‌رسانی، انگیزشی و انسانی از مهم‌ترین موانع کاربست پژوهش هستند.

تان (Tan, ۲۰۱۹) کمبود زمان برای عملی کردن ایده‌های جدید پژوهشی، کمبود اعتماد به نفس، کمبود حمایت‌های مالی و مدیریتی، کمبود تسهیلات برای اجرای پژوهش، تحلیل‌های آماری نامطمئن، بی‌میلی به تغییر، واضح نبودن نتایج پژوهشی، ناآگاهی درباره پژوهش و... را از موانع کاربست یافته‌های پژوهشی بیان کردند.

سوماتیپالا و همکاران (Sumathipala et al, ۲۰۱۸) در پژوهش خود به مشکلاتی چون کمبود تجهیزات و امکانات پژوهشی، کمی بودجه اختصاص یافته به تجهیز و غنی‌سازی کتابخانه‌ها و به روز نبودن آن، و کمبود مواد و امکانات پژوهشی اشاره کرده‌اند.

همینگز و کای (Hemmings, B, & Kay, ۲۰۱۷) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که ارتباط آشکاری بین خودکارآمدی در انجام دادن پژوهش و تولیدات وجود دارد و خودکارآمدی پژوهشی بیشتر، تولیدات علمی منتشرشده بیشتری را به دنبال دارد.

کاپلوماکی و تیومی (Kuuppelomaki & Tuomi, ۲۰۱۵) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که حمایت کافی نکردن مدیران از پژوهشگران به عنوان مهم‌ترین مانع اجرا و کاربست پژوهش بیان شده است. بر این اساس، عدم کاربست نتایج پژوهش‌ها در بهبود و اصلاح مشکلات جامعه، بیشترین مانع و پس از آن، ارزیابی نامناسب عملکرد پژوهشی و تمایز نداشتن طرح‌های پژوهشی اصیل با موارد سطحی و تکراری دومین عاملی است که به عنوان موانع مدیریتی بیان شده است.

تین (Tien, ۲۰۱۵) در پژوهش خود مشوق فردی و محیطی، امکانات پژوهشی، آشنایی با فرایند چاپ و نشر در عملکرد پژوهشی کاملاً موثر دانسته است.

در استان کهگیلویه و بویر احمد پژوهش و نظام پژوهشی با چالش‌های زیادی مواجه بوده و هست و لازم هست که پرداختن به این چالش‌ها و رفع مشکلات و موانعی که بر سر راه نظام پژوهشی در استان وجود دارد، از اولویت‌های مسئولان و دست‌اندرکاران استان باشد. لذا آگاهی از علل بی‌انگیزگی به پژوهش جهت برنامه‌ریزی‌های مؤثر به منظور ارتقای کمی و کیفی پژوهش در آموزش و پرورش ضروری به نظر می‌رسد. بنابراین می‌توان بیان کرد که ابتدا باید عوامل بازدارنده مؤثر بر پژوهش را شناسایی کرد و سپس به ارائه راهکارهایی مبتنی بر بهبود آن پرداخت.

علی‌رغم انجام پژوهش‌های اندکی در عرصه موانع پژوهش در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویر احمد، نتایج چشمگیری حاصل نشده است. موانعی بر سر راه انجام پژوهش به عنوان یکی از شاخص‌های توسعه نظام آموزشی در این استان وجود دارد. لذا پژوهش حاضر در پی پاسخ به این

پرسش است که: عوامل بی انگیزگی برای انجام فعالیت‌های پژوهشی در بین فرهنگیان استان کهگیلویه و بویر احمد کدامند؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر مبتنی بر رویکرد کیفی^۳ و به روش پدیدارشناسی^۴ انجام شده است. پدیدارشناسی روشی پژوهشی است که اساس کار خود را بر همین تجارب متفاوت افراد از یک پدیده قرار می‌دهد و سعی در ارائه توصیفی عمیق از یک پدیده معین نزد گروه خاصی از افراد دارد (دانایی فرد و کاظمی، ۱۳۸۸). جامعه هدف این پژوهش شامل کلیه فرهنگیان شاغل (زن و مرد) استان کهگیلویه و بویراحمد در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بودند، که تعداد ۵۰ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس به‌عنوان نمونه پژوهش انتخاب شده‌اند. در این پژوهش از برگه یادداشت و مصاحبه «نیمه ساختاریافته»^۵ به عنوان ابزار پژوهش استفاده شده است. به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش هفت مرحله‌ای کلایزی استفاده شد. ابتدا توصیف شرکت‌کنندگان در مطالعه خوانده می‌شود تا درکی از کل به دست آید. سپس عبارات مهم استخراج می‌شوند. معانی تدوین شده به صورت مضامین/ سازماندهی می‌شوند، برای هر یک از آن‌ها توصیف مفصلی نوشته می‌شود.

یافته‌های پژوهش

جدول شماره ۱: ویژگی‌های دموگرافیک شرکت‌کننده گان پژوهش

مؤلفه	تعداد
جنسیت	۲۰ نفر زن و ۳۰ نفر مرد
مقطع تحصیلی	۸ نفر کاردانی، ۲۰ نفر کارشناسی، ۱۷ نفر کارشناسی ارشد و ۵ نفر دکتری
سابقه کار	یک سال تا ۱۰ سال، ۱۵ نفر ۱۱ تا ۲۰ سال، ۱۷ نفر ۲۱ سال به بالا، ۱۸ نفر

از مجموع ۵۰ نفر مصاحبه‌شونده‌ای که به‌عنوان نمونه انتخاب شده‌اند، در مؤلفه جنسیت، ۲۰ نفر زن و ۳۰ نفر مرد، در مؤلفه مقطع تحصیلی ۸ نفر کاردانی، ۲۰ نفر کارشناسی، ۱۷ نفر کارشناسی ارشد

۱- Qualitative approach

۲- Phenomenology

۱- Semi-Structured

۴۰ و ۵ نفر دکتری و در مؤلفه سابقه تدریس، ۱۵ نفر سابقه ۱ تا ۱۰ سال، ۱۷ نفر سابقه ۱۱ تا ۲۰ سال، ۱۸ نفر سابقه ۲۱ سال به بالا نمونه را تشکیل داده‌اند.

پرسش پژوهش: عوامل بی‌انگیزگی برای انجام فعالیت‌های پژوهشی در بین فرهنگیان استان کهگیلویه و بویر احمد کدام‌اند؟

جدول شماره ۲: مقوله‌های اصلی بی‌انگیزگی به پژوهش

مقوله‌های اصلی بی‌انگیزگی برای انجام پژوهش در بین فرهنگیان
عوامل فرهنگی-اجتماعی
عوامل مالی-اقتصادی
عوامل فردی - انسانی
عوامل سازمانی-اداری
عوامل علمی-فنی
عوامل زیر ساختی(امکانات-تجهیزات)
پس از بررسی و مصاحبه با فرهنگیان استان کهگیلویه و بویر احمد و سپس کدگذاری و مقوله‌بندی مطالب ضبط‌شده شش عامل اصلی و کلی استخراج و ارائه شده است که در ادامه به آن‌ها پرداخته شده است.

۱- مقوله‌های مربوط به عوامل فرهنگی-اجتماعی

جدول شماره ۳: مقوله‌های مربوط به عوامل فرهنگی-اجتماعی

مقوله اصلی	مقوله‌های فرعی
عوامل فرهنگی-اجتماعی	فقدان فرهنگ پژوهش و نهادینه نشدن آن.
	کمی روحیه تلاش و جستجوگری و ترجیح روش‌های راحت تر برای نیل به اهداف.
	نگرش اشتباه و تمسخر آمیز نسبت به پژوهش و پژوهشگران.
	عدم انجام پژوهش‌های تیمی و جمعی.
	تقدم آموزش بر پژوهش و آموزش محوری.
	محدودیت فضای فرهنگی و اجتماعی مناسب برای کاربست یافته‌های پژوهشی.
	ضعف فرهنگ استفاده از یافته‌های پژوهشی در تصمیم‌گیری‌ها.
	عدم احساس نیاز به پژوهش در معلمان.

بر اساس کدگذاری اطلاع‌رسان‌های شماره‌های ۲-۳-۵-۱۱-۱۸-۳۲-۴۶ در مورد موانع فرهنگی و اجتماعی و زیر مقوله‌های آن اظهارنظر نموده‌اند که در ادامه به چند مورد اشاره شده است: اطلاع‌رسان شماره ۲ اظهار داشت در بین مردم، مدیران، سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران، فرهنگ تحقیق به معنای واقعی وجود ندارد و فرهنگ پژوهش در استان کهگیلویه و بویراحمد نهادینه نشده است.

مصاحبه شونده گان شماره ۳ و ۵ معتقد بودند که در بین فرهنگیان روحیه پژوهشگری وجود ندارد و متأسفانه گاهی کسانی که در حال انجام پژوهش هستند از طرف بعضی از همکاران به تمسخر گرفته می‌شوند و معتقدند که کار بی‌په‌وده انجام می‌دهند. همچنین مصاحبه شونده شماره ۳ معتقد بود که عدم انجام کار تیمی و گروهی و نبود فرهنگ این کار یکی از آسیب‌های موجود است. اطلاع‌رسان شماره ۱۱ معتقد بود که فرهنگ استفاده از نتایج پژوهش و کار بست آن‌ها در بین مدیران استان جا نیفتاده است و حالت صوری دارد از طرفی معلمان احساس نیاز به پژوهش ندارند که این عوامل ناشی از فرهنگ پژوهشی و جایگاه ضعیف آن در جامعه فرهنگیان است. اطلاع‌رسان شماره ۱۸-۳۲-۴۶ اظهار داشته‌اند که بیشترین وقت فرهنگیان صرف تدریس و بعد آموزشی می‌شود و آموزش در عمل مقدم بر پژوهش هست و بعد پژوهشی نادیده گرفته می‌شود به همین دلیل فرهنگیان خیلی به سمت پژوهش روی نمی‌آورند.

۲- مقوله‌های مربوط به عوامل مالی - اقتصادی

جدول شماره ۴: مقوله‌های مربوط به عوامل مالی - اقتصادی

مقوله اصلی	مقوله‌های فرعی
عوامل مالی - اقتصادی	نبود بودجه کافی برای پژوهش در استان.
	پایین بودجه و سهم کم پژوهش استان از بودجه کلی .
	پایین بودن حق الزحمه پژوهشگران.
	عدم حمایت مادی از پژوهش و پژوهشگران.
	عدم سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در فعالیت‌های تحقیقاتی.
	وضعیت معیشتی و اقتصادی فرهنگیان.
	تاخیر در پرداخت هزینه‌های پژوهش و پرداخت مالیات و..
	هزینه داشتن پژوهش و وسایل مربوط به آن.

بر اساس کدگذاری اطلاع‌رسان‌های شماره‌های ۱-۷-۹-۲۶-۲۹-۳۵-۳۴-۳۹-۴۴-۴۵-۴۹-۵۰ در مورد عوامل مالی-اقتصادی و زیر مقوله‌های آن اظهارنظر نموده‌اند که در ادامه به چند مورد اشاره شده است:

مصاحبه شونده‌گان ۱-۷-۹-۳۵ اظهار داشته‌اند بودجه مربوط به طرح‌های تحقیقاتی واقعا کم هست از طرفی وسایل مربوط به یک پژوهش شامل کاغذ، پرینت، صحافی، ضبط صوت هزینه بردار هست و بودجه مربوطه اصلا برای پژوهشگر کافی و بنابراین در روند پژوهش تاثیر گذار است.

مصاحبه شونده شماره ۹-۲۶-۲۹ معتقدند که اکثر پژوهش‌ها مربوط به بخش دولتی هستند و همه می‌دانند که سازمان‌های دولتی به لحاظ بودجه با مشکل روبرو هستند. بنابراین نیاز هست که سازمان‌های خصوصی در این خصوص ورود کنند و از پژوهش‌ها حمایت مادی و معنوی داشته باشند. مصاحبه شونده شماره ۳۹ معتقد هست که حق الزحمه پژوهش‌ها، طرح‌ها و مقالات بسیار پایین هست. مثلا یک مقاله که خیلی به سختی به چاپ می‌رسد در افزایش حقوق چقدر موثر است؟ یا یک طرح پژوهشی چقدر اعتبار دارد؟

مصاحبه شونده ۴۴ و ۴۵ اظهار داشته‌اند که با این وضعیت گرانی و معیشتی معلمان از آن‌ها پژوهش خواستند در خواست بیهوده ای است ما چنان گرفتار وضعیت اقتصادی و دغدغه آن هستیم که به فکر پژوهش نیستیم.

مصاحبه شونده شماره ۴۹ معتقد است که در این استان یکی از مواردی که اصلا اهمیت ندارد و به آن توجه نمی‌شود پژوهش و تحقیق هست و به کسانی که دنبال تحقیق هستند کوچکترین بهایی داده نمی‌شود و آن‌ها بیشتر به خاطر علاقه دنبال پژوهش هستند.

مصاحبه شونده شماره ۵۰ نیز اظهار داشت که بودجه کم پژوهش در استان یکی از موانع انجام پژوهش هست و گاهی مشاهده می‌شود که پژوهشگران تا چندماه بعد از انجام پژوهش هزینه خود را دریافت نمی‌کنند و در سازمان‌ها سرگردان هستند.

اطلاع رسان شماره ۳۴ معتقد بود که فراهم نبودن بودجه کافی برای تحقیقات و کمبود امکانات مالی باعث کاهش تمایل معلمان به فعالیت‌های پژوهشی شده و آنها را به فعالیت‌های غیردرسی سوق می‌دهد.

۳- مقوله‌های مربوط به عوامل فردی - انسانی

جدول شماره ۵: مقوله‌های مربوط به عوامل فردی - انسانی

مقوله اصلی	مقوله‌های فرعی
	کمبود انگیزه در فرهنگیان.

کمبود علاقه به پژوهش در فرهنگیان.	عوامل فردی - انسانی
کمبود وقت و زمان برای انجام پژوهش .	
اشتغال همزمان به چند کار.	
پایین بودن اعتماد به نفس و احساس ناتوانی در فرهنگیان.	

بر اساس کدگذاری اطلاع‌رسان‌های شماره‌های ۴-۶-۸-۱۰-۱۵-۱۶ در مورد **عوامل فردی - انسانی** و زیر مقوله‌های آن اظهارنظر نموده‌اند که در ادامه به چند مورد اشاره شده است:

مصاحبه شونده شماره ۸ و ۱۰ اظهار داشته‌اند از آنجایی که از نتایج پژوهش‌ها استفاده نمی‌شود و به پژوهشگران اهمیت داده نمی‌شود دیگر انگیزه و علاقه ای برای پژوهش در فرهنگیان باقی نمی‌ماند.

اطلاع رسان شماره ۶ اظهار داشت که خیلی از معلمان علاقه ای به انجام پژوهش ندارند و وقتی که علاقه در کار نباشد انجام هر کاری به مشکل می‌خورد.

مصاحبه شونده‌گان شماره ۴-۸-۱-۱۵ یکی از دلایل اصلی عدم انجام پژوهش را کمبود وقت و زمان دانسته‌اند و گفتند که به دلیل مشغله‌های کاری و آموزش و خانواده اصلا فرصت چنین کاری را ندارند.

مصاحبه شونده شماره ۱۶ اظهار داشت که خیلی از معلمان به دلیل شرایط اقتصادی دنبال شغل دوم هستند و به کاری مشغول هستند بنابراین فرصتی برای نوشتن مقاله و کتاب و... ندارند.

پژوهشگر شماره ۱۵ اظهار داشت که من خودم و کسانی را میشناسم که واقعا دوست دارند کار پژوهشی انجام دهند ولی ترس و اعتماد به نفس پایین مانع این کار می‌شود.

۴-مقوله‌های مربوط به عوامل سازمانی-اداری(مدیریتی)

جدول شماره ۶: مقوله‌های مربوط به عوامل سازمانی-اداری

مقوله اصلی	مقوله‌های فرعی
عوامل سازمانی-اداری(مدیریتی)	مقررات دست و پاگیر اداری(بوروکراسی).
	فقدان قوانین مشخص برای ارزیابی فعالیت‌های پژوهشی.
	عدم بهره‌گیری مدیران و مسئولان از نتایج تحقیقات.
	ضعف نیازسنجی و کم توجهی به نیازهای استان در پژوهش.
	طولانی بودن فرآیند رسیدگی، داوری و تصویب پژوهش‌ها.

بی تأثیر بودن نتایج تحقیق در تصمیم‌گیری مدیران.	
مناسب نبودن شیوه ارزشیابی، نظارت و کنترل فعالیت‌های پژوهشی.	
ترس و هراس مسئولان از نتایج پژوهش‌ها و گرایش در باره محرمانه نگاه داشتن یافته‌های تحقیقاتی.	
سلیقه‌ای عمل کردن سازمان‌ها برای انتخاب پژوهشگران.	

بر اساس کدگذاری تعداد زیادی از اطلاع‌رسان‌ها شماره ۱۰-۱۲-۱۹-۲۱-۲۲-۲۳-۳۰-۳۳-۳۶-۴۰-۴۳-۴۷ در مورد عوامل سازمانی-اداری و زیر مقوله‌های آن اظهارنظر نموده‌اند که در ادامه به چند مورد اشاره شده است:

اطلاع‌رسان‌های شماره ۱۲-۱۹-۲۲ معتقد بودند که گاهی اوقات سازمان‌ها چنان قوانین سختگیرانه‌ای وضع می‌کنند و اینقدر کاغذ بازی زیاد می‌شود که پژوهشگر هیچ تمایلی نسبت به ادامه فرایند پژوهش ندارد و کاملاً دلسرد می‌شود.

اطلاع‌رسان شماره ۱۰ معتقد هست که سازمان‌های مربوطه قوانین مشخص، ثابت و واحدی برای نظارت و کنترل بر اجرای پژوهش ندارند و این باعث می‌شود که پژوهش‌ها به صورت پراکند و بدون ساختار شکل بگیرد و بیشتر حالت صوری پیدا کنند و در نتیجه کیفیت پایین می‌آید.

اطلاع‌رسان‌های شماره ۲۱-۲۳ اظهار داشته‌اند که موقع که یک پروپوزال می‌نویسند و تحویل سازمان می‌دهند شش ماه تا یکسال طول می‌کشد تا جواب نهایی بیاید و این تاخیر در تصویب و داوری پژوهشگر را بی‌انگیزه می‌کند.

پژوهشگر شماره ۳۰ معتقد است که تا زمانی که مدیران و مسئولان از نتایج پژوهش‌ها در تصمیم‌گیری‌های خود استفاده نکنند و پژوهش‌ها صرفاً انجام شود و هزینه و وقت صرف آن شود ولی در گوشه‌ای خاک بخورد نباید انتظار علاقه به پژوهش را از فرهنگیان داشت. ایشان اظهار داشتند از کدام نتایج پژوهش‌های انجام شده در این استان استفاده شد؟

مصاحبه‌شونده شماره ۳۳ معتقد هست عناوین پژوهش‌های سازمان‌های مربوطه با نیازها و اولویت استان ما همخوانی ندارد و بیشتر موضوعات کلی در نظر گرفته می‌شود به نظر می‌رسد که باید نیازسنجی محلی انجام شود و نیازهای استان در اولویت باشد.

مصاحبه‌گر شماره ۳۶ معتقد هست که رقابت برای اجرای طرح‌های پژوهشی در استان بهبوده هست و گاهی چند نفر برای یک طرح یا کتاب اقدام می‌کنند ولی در نهایت آن فردی انتخاب می‌شود که ارتباط بهتری دارد و رابطه بر ضابطه مقدم هست و کاملاً سلیقه‌ای عمل می‌شود.

مصاحبه‌شونده‌های شماره ۴۰ و ۴۳ اظهار داشته‌اند که بعضی سازمان‌ها از نتایج پژوهش‌ها ترس دارند و از پژوهشگران می‌خواهند که نتایج را طبق میل خودشان گزارش دهند.

مصاحبه شونده شماره ۲۳ اظهار داشت بی توجهی و هراس مسئولان و سازمان‌هایی که نقش کارفرما را در امر تحقیق ایفا می‌کنند نسبت به انتشار یافته‌های پژوهشی عمدتاً ناشی از بر ملا شدن نقاط ضعف و عدم کارآیی آنها است.

مصاحبه شونده شماره ۴۷ معتقد هست که علی‌رغم تأکید صاحب نظران و متخصصان تعلیم و تربیت به جایگاه و اهمیت منحصر به فرد پژوهش در کیفیت بخشی به نظام آموزشی و ایجاد توسعه‌ی پایدار، هنوز باور و نگرش صحیحی در بین مدیران به وجود نیامده است. بنابراین در برنامه‌ریزی‌ها کمتر به موضوع پژوهش توجه می‌شود.

اطلاع رسان شماره ۳۳ اظهار داشت که در استان ما ما به جای اینکه سازمان‌ها و نهادها دنبال محقق و کارهای تحقیقی، این محقق است که به دنبال روزنه‌ای برای ارتباط با مراکز تحقیقی می‌باشد.

۵- مقوله‌های مربوط به عوامل علمی-فنی

جدول شماره ۷: مقوله‌های مربوط به عوامل علمی-فنی

مقوله‌های اصلی	مقوله‌های فرعی
عوامل علمی-فنی	نداشتن آگاهی و مهارت کافی نسبت به انجام پژوهش.
	عدم تسلط به روش تحقیق و مقاله نویسی.
	نداشتن تجربه و تحصیلات لازم برای انجام پژوهش.
	عدم آشنایی با منابع اطلاعاتی و سایت‌های معتبر علمی.
	عدم آشنایی با نرم افزارها و فناوری.
	پیچیده بودن مراحل اجرای پژوهش.

بر اساس کدگذاری اطلاع‌رسان‌ها شماره ۱۳-۱۴-۲۴-۲۷-۳۰-۳۷-۴۱-۴۸ در مورد عوامل علمی-فنی و زیر مقوله‌های آن اظهارنظر نموده‌اند که در ادامه به چند مورد اشاره شده است:

اطلاع رسان شماره ۱۳-۱۴-۳۰ اظهار داشتند که آشنایی با شیوه مقاله نویسی و کارهای پژوهشی ندارند و در این موارد در بین فرهنگیان به وضوح دیده می‌شود.

اطلاع رسان شماره ۲۷ معتقد هست که معلمان با منابع و سایت‌های معتبری که مقالات و پژوهش‌ها را پوشش می‌دهند آشنایی ندارند و از فقر پژوهشی برخوردارند.

اطلاع رسان شماره ۲۴-۴۱ معتقدند که معلمانی که از سطح تحصیلات پایین مثل کاردانی، کارشناسی برخوردارند نمی‌توانند پژوهشگران خوبی باشند زیرا با روش تحقیق و مهارت‌های آن آشنایی ندارند و در این رابطه از تجربه لازم برخوردار نیستند.

اطلاع رسان شماره ۴۸ اظهار داشت که پژوهش دارای مراحل پیچیده و مشکلی هست و درصد بالایی از فرهنگیان آگاهی نسبت به آن ندارند و از انجام پژوهش عاجزند.

مصاحبه شونده شماره ۳۷ اظهار داشت که بسیاری از پژوهش‌ها در مرحله یافته‌ها و اجرا نیازمند نرم افزارهای پیشرفته هستند و معلمان تسلط کافی بر این نرم افزارها ندارند و بعضی اصلا با آن‌ها آشنا نیستند. بنابراین واضح است که دنبال پژوهش نمی‌روند. اطلاع رسان شماره ۲۷ اظهار داشت که عدم آشنایی معلمان با روش تحقیق و نگذردن درس روش تحقیق و عدم وجود پایان نامه در دوره‌های کارشناسی و کاردانی باعث کاهش تمایل آنها به فعالیت‌های پژوهشی می‌شود.

۶- مقوله‌های مربوط به عوامل زیر ساختی (امکانات-تجهیزات)

جدول شماره ۸: مقوله‌های مربوط به زیر ساختی (امکانات-تجهیزات)

مقوله اصلی	مقوله‌های فرعی
عوامل زیر ساختی	کمبود همایش‌ها معتبر در استان.
	دشواری بودن دسترسی به استادان مجرب برای انجام پژوهش.
	فقدان فضای فیزیکی مناسب جهت کارهای تحقیقاتی.
	کمبود آزمایشگاه و کتابخانه تخصصی مجهز برای انجام پژوهش در استان.
	کمبود امکانات نرم افزاری و سخت افزاری برای انجام پژوهش در استان.
	کمبود مجلات علمی پژوهشی برای چاپ پژوهش‌ها در استان.
	عدم برگزاری کارگاه‌های مناسب روش تحقیق برای فرهنگیان.

بر اساس کدگذاری اطلاع‌رسان‌ها شماره ۱۳-۱۵-۲۴-۲۵-۲۸-۳۱-۳۸-۳۹-۴۴-۴۹-۵۰ در مورد عوامل علمی-فنی و زیر مقوله‌های آن اظهار نظر نموده‌اند که در ادامه به چند مورد اشاره شده است:

اطلاع رساهای شماره ۱۳-۲۵-۳۸ بیشترین مشکلات فرهنگیان استان را در کمبود امکانات و تجهیزات دانسته‌اند. این افراد اظهار داشته‌اند که برای انجام پژوهش در استان کتابخانه تخصصی و همچنین آزمایشگاهی وجود ندارد و اکثر پژوهش‌ها ناقص یا بی کیفیت می‌مانند.

اطلاع رسان شماره ۱۵ معتقد است مه در استان همایش معتبر خیلی کم هست و این باعث می‌شود که فرهنگیان با این روند آشنا نشوند و بی تجربه بار بیایند.

اطلاع رسان شماره ۲۴ کمبود کارگاه مقاله نویسی و روش تحقیق را یکی از موانع پژوهش در بین فرهنگیان می‌داند و اعتقاد دارد که این گونه کارگاه‌های می‌تواند کمک شایانی در بهبود پژوهش در استان را داشته باشد.

اطلاع رسان شماره ۲۸-۳۱ نبود فضای فیزیکی و تجهیزات نرم افزاری و سخن افزاری را از عوامل بی انگیزگی معلمان در امر پژوهش می‌دانند.

اطلاع رسان شماره ۳۹ و ۴۴ اظهار داشته اند که در فرایند پژوهش با مشکل اینترنت و فناوری رو برو هستند و با خیلی از نرم افزارهای تحقیق آشنایی ندارند.

مصاحبه شونده شماره ۴۹ معتقد است که اساتیدی و پژوهشگران برتر استان کم هستند و همین تعداد اندک نیز دسترسی و ارتباط با آن‌ها دشوار است و این عامل می‌تواند یکی از مشکلات پژوهش باشد.

مصاحبه شماره ۲۸ اظهار داشت که کمبود نیروی انسانی کارآمد، کمبود کادر کمکی و پشتیبانی، عدم همکاری دانشگاه‌ها و اعضای هیات علمی با محققان آموزش و پرورش باعث کاهش تمایل معلمان به فعالیت‌های پژوهشی خواهد شد

اطلاع رسان شماره ۵۰ کمبود مجلات، نشریه‌ها و انتشارات برای چاپ آثار پژوهشگران استان را یکی از عوامل بی انگیزگی فرهنگیان می‌داند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی علل عدم انگیزه به فعالیت‌های پژوهشی در بین فرهنگیان مطالعه موردی استان کهگیلویه و بویر احمد بود و در واقع این پژوهش دنبال این پاسخ بود که علت بی انگیزگی به انجام فعالیت‌های پژوهشی در بین فرهنگیان استان کهگیلویه و بویر احمد چیست؟ در کشورهای توسعه یافته و یا در حال توسعه، که در پی حفظ یا ایجاد بنیان‌های توسعه متوازن و پایدار در زمینه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و بالا بردن قدرت رقابت خود با دیگر کشورها هستند، توسعه علم و فناوری نقش محوری دارد. علم و فناوری نیز محصول فعالیت‌های پژوهشی است. برای پیشرفت علمی و آموزشی و رسیدن به حداقل‌های توسعه یافتگی، پژوهش و تحقیق سنگ بنای اولیه به شمار می‌رود و به همین جهت است که همواره می‌توان میان کم و کیف عملکرد پژوهشی در هر جامعه و میزان توسعه یافتگی آن جامعه رابطه مسقیم برقرار کرد. (ابوطالبی، ۱۳۹۹). انجام پژوهش و تحقیق یکی از مهمترین عوامل توسعه در سراسر جهان محسوب می‌شود چرا که موجب افزایش بهره‌وری در بخش‌های اقتصادی کشور خواهد شد. پژوهش یک فرآیند است که نباید از ورودی‌ها، خروجی‌ها و پیامدهای اجرای آن غافل شد. پژوهش می‌تواند جلوی بسیاری از دوباره کاری‌ها، اتلاف وقت و بودجه را بگیرد. از این رو می‌توان گفت پژوهش به ویژه در تصمیم‌گیری‌های کلان نقش عمده ای دارد (احمدی و همکاران، ۱۳۹۸).

پژوهش را زمینه‌ساز رشد و توسعه پایدار جامعه نامیده‌اند. هر جامعه ای برای ایجاد تغییرات جدی، گذر از وضعیت نامطلوب، رسیدن به وضعیت مطلوب و ایده‌آل و همچنین بهسازی کارها، نیازمند تحقیقات و مطالعات پژوهشی است. بر اساس این نگرش، پژوهش را می‌توان نوعی فعالیت

سازمان یافته دانست که توسط متخصصین رشته‌های مختلف در زمینه ای خاص و برای رسیدن به نتایج مطلوب انجام می‌گیرد. پژوهش مبنای توسعه است و تضمینی برای استمرار توسعه به شمار می‌آید. همچنین، به کار بستن نتایج پژوهش‌های انجام شده در هر زمینه به بهبود راهکارها و روش‌های معمول در زمینه‌های مورد نظر منجر می‌شود. در این میان نظام آموزش و پرورش برجسته ترین سازمان علمی انسان ساز و مترقی است که لزوم توجه به پژوهش و انجام تحقیقات در آن محسوس است. از طرفی پژوهش نقش مستقیمی در بهسازی فعالیت‌های آموزشی معلم دارد همچنین مشارکت معلمان در پژوهش بازتاب زیادی در فعالیت‌های کلاسی آن‌ها دارد در نتیجه معلمانی که در پژوهش درگیر می‌شوند نگرش وفهم روشن تری نسبت به کاربرد رویکردهای مختلف در آموزش و تدریس را دارند (فروزش و پژمان، ۱۳۹۸).

برای پاسخ دادن به پرسش این پژوهش، به روش پدیدارشناسی و از طریق مصاحبه با فرهنگیان استان کهگیلویه و بویر احمد علت و عوامل بی انگیزگی به فعالیت‌های پژوهشی در بین فرهنگیان در ابعاد مختلف شناسایی و ثبت گردید. پس از بررسی و مصاحبه با با فرهنگیان استان کهگیلویه و بویر احمد و سپس کدگذاری و مقوله‌بندی مطالب شش مقوله اصلی (موانع) نیاز اصلی به همراه ۴۳ مقوله استخراج و ارائه شده است که مهم ترین عوامل شامل عوامل فرهنگی-اجتماعی، عوامل مالی-اقتصادی، عوامل فردی - انسانی، عوامل سازمانی-اداری، عوامل علمی-فنی و عوامل زیر ساختی است.

در بحث تبیین یافته‌های این پژوهش با پیشینه پژوهش‌های انجام شده می‌توان گفت از آنجایی که این پژوهش عوامل و موانع بی انگیزگی فرهنگیان در انجام پژوهش را در ابعاد مختلفی دسته‌بندی کرد از این حیث با پژوهش‌های ابوطالبی (۱۳۹۹) که سرمایه گذاری اولیه در بحث پژوهش را مطرح کرده است، حسینی (۱۳۹۹) که عامل مدیریتی، ساختاری- سازمانی را مطرح کرده است. احمدی و همکاران (۱۳۹۸) که بین وضع اقتصادی و معیشتی دبیران، عدم حمایت مسئولان از نتایج تحقیقات، عدم تشویق دبیران پژوهنده را مانع پژوهش می‌دانستند همپوشانی دارند.

همچنین نتایج پژوهش زمانی منش و موسوی اعظم (۱۳۹۷) که موانع مدیریتی - ساختاری، اقتصادی - مالی، فرهنگی - اجتماعی، انگیزشی و انسانی را از مهم ترین موانع کاربست پژوهش می‌دانستند. کریمی (۱۳۹۶) که پنج عامل اداری، امکانات محیطی، عوامل فنی، عوامل علمی و عوامل فردی را به عوامل کاهش انگیزه در بین دانشجو معلمان معرفی کرده است، برنتایج این پژوهش صحه می‌گذارند.

در بحث پیشینه خارجی پژوهش نیز پژوهش تان (۲۰۱۹) که کمبود زمان برای عملی کردن ایده‌های جدید پژوهشی، کمبود اعتماد به نفس، کمبود حمایت‌های مالی و مدیریتی را از موانع پژوهشی بیان کردند. سوماتیپالا و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهش خود به مشکلاتی چون

کامبود تجهیزات و امکانات پژوهشی، کمی بودجه اختصاص یافته، و کمبود مواد و امکانات پژوهشی اشاره کرده‌اند. کاپلوماکی و تیومی (۲۰۱۵) در پژوهش عدم حمایت کافی مدیران از پژوهشگران به عنوان مهمترین مانع اجرا و کاربست پژوهش اشاره کرده‌اند. تین (۲۰۱۵) نیز در پژوهش خود مشوق فردی و محیطی، امکانات پژوهشی، را موثر دانسته است، پژوهش‌های ذکر شده هر کدام با مقوله‌های این پژوهش همخوانی و تناسب دارند.

با نگاهی به یافته‌های این پژوهش و نتایج پیشینه‌ای پژوهش می‌توان گفت که یکی از شاخصه‌ها و مؤلفه‌های مهم برای ارزیابی میزان موفقیت نظام‌های آموزشی، شمار پژوهشگرانی است که تربیت کرده و در خدمت جامعه قرار می‌دهند و از سوی دیگر رشد علمی در هر جامعه‌ای مرهون پژوهش‌های جدید و نو است. به طور کلی پیشرفت و ترقی مادی و معنوی جوامع انسانی مدیون پژوهش و تحقیق است. معلمان، نخستین مشعل‌داران پیشرفت فکری دانش‌آموزان هستند. معلمان مجرب و با درک و فهم برای پرربار کردن هرچه بیشتر درس، در تمام زندگی به دنبال اندیشه‌ها و مطالب تازه هستند. آنان به دانش‌آموزان می‌آموزند که چگونه علمی فکر کنند. چگونه منطقی بیندیشند، چگونه مشاهده کنند و چگونه مشاهدات خود را منظم نمایند، چگونه حدس بزنند و ... معلمان باید بتوانند فعالیت‌های علمی دانش‌آموزان را برنامه‌ریزی و هدایت و روحیه تعاون و هم‌فکری را در آن‌ها تقویت کنند. برای نیل

به این مهم، معلمین باید خود پژوهشگر باشند و با جان و دل با دانش‌آموزان مشارکت و همکاری داشته باشند.

بنابراین پژوهش و تحقیق در عصر کنونی از مهم‌ترین عوامل تولید و گسترش دانش می‌باشد. در رویارویی با چالش‌های این عصر، آموزش و پرورش سرمایه‌ای اجتناب‌ناپذیر است؛ تحقق هر آرمانی در جوامع کنونی وابسته به آموزش و پرورش می‌باشد؛ از سوی دیگر رکن و غالب اصلی ساختار آموزش و پرورش را منابع انسانی آن، یعنی معلمان می‌سازند.

تشویق‌های مادی عامل بسیار مهمی در انگیزه بخشی به فرهنگیان اهل پژوهش است. در نظر گرفتن فعالیت‌های پژوهشی در نظام رتبه‌بندی و ارتقاء فرهنگیان، توجه بیشتر به فعالیت‌های پژوهشی در نظام ارزیابی عملکرد و امتیازدهی و حمایت مادی از فعالیت‌های پژوهشی و تاثیر دادن آن‌ها در نظام حقوق و دستمزد بایسته‌های تشویقی اثرگذار هستند. دسترسی به منابع علمی و مقالات روز دنیا، ابزاری مهم در توسعه تحقیقات است. راه اندازی مراکز علمی، نظیر پژوهشکده‌ها و مراکز پژوهشی، تاسیس کانون پژوهشگران آموزش و پرورش، راه اندازی دفتر ارتباط با صنعت و جامعه در ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها و تاسیس انجمن‌های علمی، فضاها و فرصت‌های تحقیقاتی مناسبی را در اختیار محققان فرهنگی قرار می‌دهد (فروزش و پژمان، ۱۳۹۸).

بنابراین برای توسعه و تحقق اهداف پژوهشی در جامعه لازم است ابتدا معلمان دارای روحیه و نگرش پژوهشی باشند، در صورت توفیق در تربیت معلمان بر خوردار از نگرش پژوهشی و مهارت‌های عملی، بذری پویایی و تحول مستمر در نظام تعلیم و تربیت کاشته می‌شود. بایستی برای معلمان در نظام تحقیقات آموزشی جایگاه روشن‌تر و دقیق‌تری در نظر گرفته شود به گونه‌ای که آن‌ها به کنکاش و شناسایی و حل مشکلات و مسائل دانش آموزان و همچنین مسائل و مشکلات حرفه‌ای خود تشویق شوند. باید فراموش نکرد که معلمان می‌توانند اساسی‌ترین اهرم‌های پژوهشی در نظام آموزشی کشور باشند و باید در نظر داشت مهم‌ترین استفاده‌کنندگان از پژوهش‌های تربیتی معلمان هستند که با گسترش فرهنگ پژوهش و ایجاد حرکت‌های پژوهشی در بین آن‌ها به تقویت تفکر علمی در مجموعه‌ی نظام آموزشی کمک کرده‌ایم. بنابراین آنچه می‌تواند در نظام آموزش و پرورش، ظرفیت تحول و ظرفیت پویایی مستمر ایجاد کند نظام پژوهشی است که نباید در سطح مسئولان ادارات آموزش و پرورش محدود شود. معلمان که تمامی وقت خود را صرف مواجهه با موقعیت‌های عینی تعلیم و تربیت می‌کنند ضروری است طوری آماده شوند که خود به منزله‌ی پژوهشگر و محقق آموزشی و تربیتی عمل نمایند. فراهم کردن زمینه‌ها عرضه و ارایه فعالیت‌ها و دستاوردهای پژوهشی معلمان و کارمندان محقق، فرصت خوبی را برای نمایش عملکرد تحقیقاتی آموزش و پرورش فراهم می‌کند و ظرفیت‌ها و توانمندی‌های پژوهشی فرهنگیان را به جامعه علمی کشور معرفی می‌کند. بنابراین بایستی با تغییر و تحول در برنامه‌ها و سیاست‌های آموزش و پرورش زمینه لازم برای توسعه ظرفیت پژوهش و در نتیجه تحقق سیاست‌ها و اهداف آموزش و پرورش را به وجود آورد. چنین ظرفیت و استعدادی در صورتی به وجود خواهد آمد که معلمان انگیزه و توانمندی لازم برای انجام پژوهش و به موازات آن فرصت‌ها و امکانات مورد نیاز برای پژوهش در محیط آموزشی را دارا باشند. با توجه به یافته‌های پژوهش پیشنهادهای زیر ارائه می‌گردد:

- از آنجایی که در پژوهش حاضر به موانع شش گانه اصلی توجه شده است برگزاری دوره‌های کوتاه‌مدت و کارگاه‌های مختلف در زمینه مقاله نویسی، آشنایی با روش تحقیق، آشنایی با نرم افزارها برای فرهنگیان پژوهشگر در سطح استان ضروری به نظر می‌رسد.
- موانعی که در تحقیق حاضر با استفاده از نظرات گروه‌های مختلف شناسایی شده است در جلسات مدیران استان و نهادهای وابسته در آینده لحاظ و مورد توجه قرار گیرد.
- افزایش بودجه طرح‌های پژوهشی، تدوین قوانین و مقررات اداری و آسان، کوتاه کردن زمان تصویب و داوری فعالیت‌های آموزشی برای پژوهشگران توصیه می‌شود.
- ایجاد مدیریت یکپارچه و استفاده بهینه از تمام ظرفیت‌های آموزش و پرورش به ویژه بخش پژوهش در راستای پوشش نیازهای پژوهشگران ضروری است.

- اداره کل استان کهگیلویه و بویراحمد با تعامل با بقیه سازمان‌های استان از جمله استانداری، سازمان مدیریت، دانشگاه‌های استان، شهرداری‌ها و سایر ادارات از ظرفیت‌های آن‌ها در جهت پوشش نیازهای معلمان در امر پژوهش تلاش کند.

منابع فارسی

- ابوطالبی، ن. (۱۳۹۹). *بررسی موانع و چالش‌های تحقیق و پژوهش در نظام آموزش و پرورش و نقش پژوهش در بهبود و توسعه نظام آموزشی کشور*، ماهنامه آفاق علوم انسانی، سال چهارم، شماره ۴۱، ص ۸۳-۶۷.
- احمدی، م؛ موسوی، ح، سوادکوهی ح. (۱۳۹۸). *عوامل مؤثر عدم تمایل دبیران به تحقیق و پژوهش در آموزش و پرورش*، اولین کنفرانس بین المللی یافته‌های نوین علوم و تکنولوژی، ص ۱۰-۱.
- ادیب، ی؛ زارع، ب؛ عابدینی، ع. (۱۳۹۷). *عنوان بررسی عوامل مؤثر بر انگیزه تحقیق و پژوهش در میان اساتید ودانشجویان دانشگاه فرهنگیان*، دو فصلنامه جامعه شناسی آموزش و پرورش، شماره ۱۰، ۱۲۵-۱۰۷.
- ایزدی یزدان آبادی، ا. (۱۳۹۵). *طرح آسیب شناسی مدیریت آموزش و پرورش و ارائه راهبردها و راهکارهای مطلوب*. دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی.
- حسینی، ر. (۱۳۹۹). *ارائه چارچوب توسعه فرهنگ پژوهش در مراکز دانشگاه فرهنگیان*، فصلنامه مطالعات اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی، سال دهم، شماره ۳۱، صص ۶۲-۳۵.
- دانایی فرد، ح؛ کاظمی، ح. (۱۳۸۸). *ارتقای پژوهش‌های تفسیری در سازمان: مروری بر مبانی فلسفی و فرایند اجرای روش پدیدار نگاری*: فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات مدیریت بهبود و تحول، شماره شصت و یکم، ص ۱۴۷-۱۲۱.
- زمانی منش، ح؛ موسوی اعظم، م. (۱۳۹۷). *بررسی دیدگاه دبیران درباره موانع کاربرست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش*، دو فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات آموزشی و آموزشگاهی، سال پنجم، شماره چهاردهم، صص ۱۳۳-۹۹.
- فروزش، ز؛ پژمان، ا. (۱۳۹۸). *بررسی نقش استمرار پژوهش در ارتقا توانمندی و توسعه حرفه ای معلمي*، اولین کنفرانس ملی یافته‌های نوین یاددهی و یادگیری، صص ۱۵-۱.
- فضل الهی، س؛ ملکی توانا، م. (۱۳۹۲). *پژوهش در نظام آموزشی حوزه بازدارنده‌ها و راهکارها*، فصلنامه پژوهش، سال چهارم، شماره اول، صص ۱۱۳-۹۵.
- قاسمی زاد، ع. (۱۳۹۸). *بررسی مشکلات مشارکت دانشجویان در فعالیتهای پژوهشی*، مجله پژوهش‌های تربیتی، صص ۵۶-۴۹.
- کریمی، آ. (۱۳۹۶). *بررسی علل کاهش انگیزه فعالیت پژوهشی در دانشجویان دانشگاه فرهنگیان*، فصلنامه مشاوره و روان درمانی، دوره ششم، صص ۲۰-۱.

- Chue Hong, N. (۲۰۱۸). *To achieve the goals of e-Science, we must change research culture globally*. Informatik-Spektrum, ۴۱, ۴۱۴-۴۲۰.
- Hemmings, B., & Kay, R. (۲۰۱۷). *Research self-efficacy, publication Kanter, S. B. Embodying Research: A Study of Student Engagement in Research Writing*. Doctoral thesis, School of Graduate Studies and Research, Indiana University of Pennsylvania, Pennsylvania.
- Johnson, B. J., & Louw, A. H. (۲۰۱۴). *Building a Research Culture from Scratch at a University of Technology*. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, ۵(۱).
- Kuuppelomaki, M., & Tuomi, J. (۲۰۱۵). *Finish nurses' View on their Research Activities*. *Clinical Nursing*, ۱۲, ۵۸۹-۶۰۰.
- Mizimbayeva, A., Aksaule, M., Dalia, S. (۲۰۱۵). *Master Students' Research Culture Development in Pedagogical Education*. *Pedagogika / Pedagogy*, ۱۱۸(۲), ۷۴-۸۷.
- Slade, S., Kathleen, P., Meg, E. Morris. (۲۰۱۸). *Frameworks for embedding a research culture in allied health practice: a rapid review*. *Health Research Policy & System*, ۲۹.
- Sumathipala, A., Siribaddana, S., & Patel, V. (۲۰۱۸). *Underrepresentation of developing countries in research literature: Ethical issues arising from a survey of five leading medical journal*. *BMC Medical Ethics*, ۵(۵), ۶ page.
- Tan, M. (۲۰۱۹). *Barriers of Research Utilization from The Perspective of Nurses in Eastern Turkey*. *Nursing Outlook*. Vol. ۶۰ (۱): ۴۵-۵۰.
- Tien, F. F. (۲۰۱۵). *Faculty research behavior and career incentive: The case of Taiwan*. *International Journal of Educational Development*, SSCI listed journals, pp ۴-۱۷.
- Tucker, B., & Tilt, C. A. (۲۰۱۹). *You know it when you see it': In search of 'the ideal' research culture in university accounting faculties*. *Critical Perspectives on Accounting Available*, online, ۱۸.